UUTISET

Pahasti pelkään, että monessa yrityksessä ei ymmärretä omaa roolia huoltovarmuuden näkökulmasta. **VALMIUSPÄÄLLIKKÖ LASSE OTRANEN, MAAKULJETUSPOOLI**

Kuka hakee maidon, jos influenssa kaataa Suomen?

Influenssapandemia sairastuttaa kolmanneksen Suomesta sänkyyn. Miten ruokahuolto pelaa?

KARI SALONEN

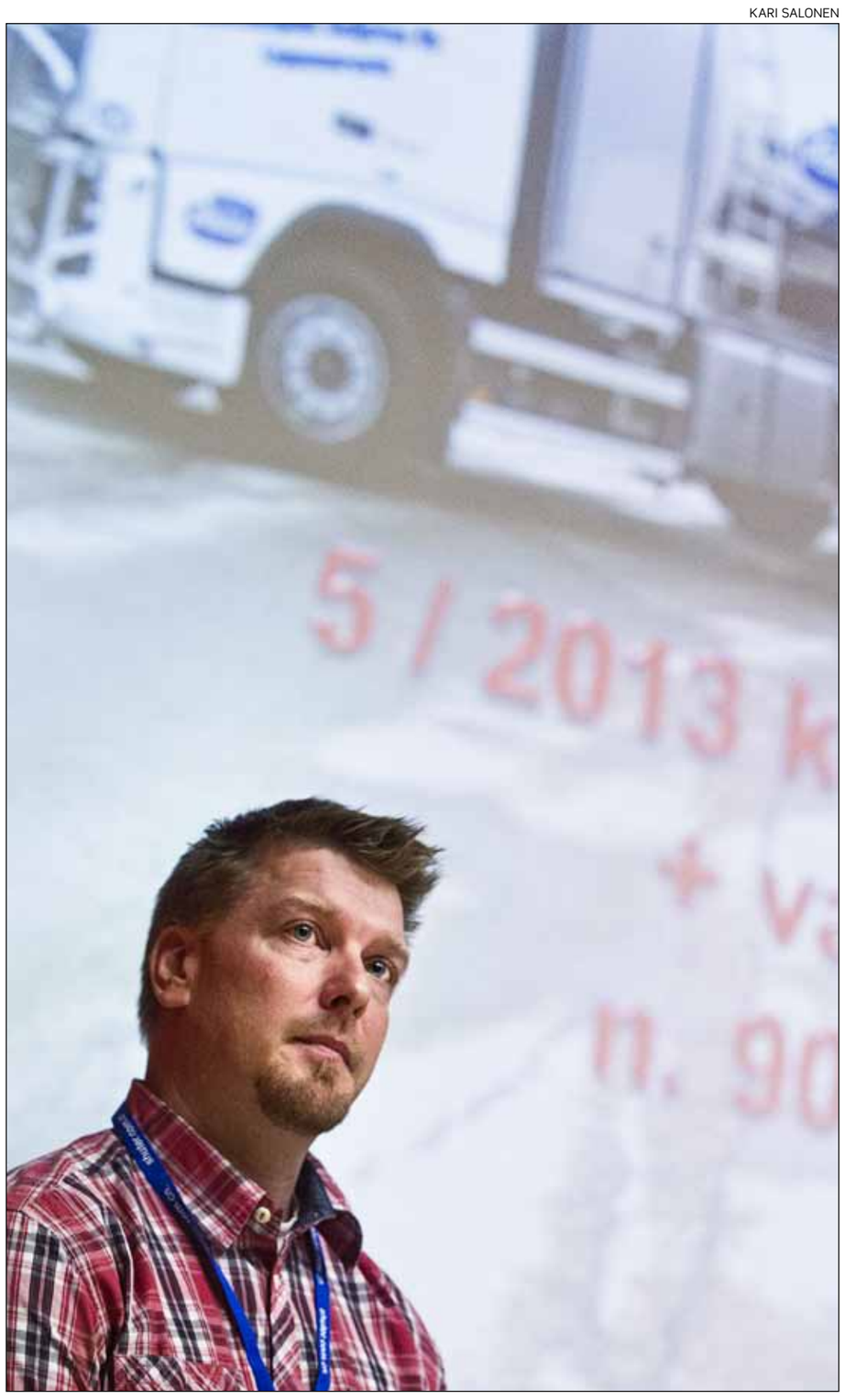

Kuljetuspäällikkö Petteri Laine kertoo, että maidon keruun turvaamista on pohdittu. Maito pystyttäisiin keräämään suurimmalta osalta tiloista, vaikka kolmannes kuljettajista makaisi vuodepotilaana.

Huoltovarmuusorganisaation ja puolustusvoimain yhteinen harjoitus keräsi viitisenkymmentä asiantuntijaa pohtimaan, miten elintarvike- ja kuljetusalat selviäisivät pandemiasta.

Toiminnan jatkuvuuden turvaaminen poikkeustilanteessa edellyttää, että myös normaaliolojen toimintamallit tunnetaan.

LAHTI (MT)
Kiinasta tammikuussa alkanut lintuinfluenssapandemia levisi Suomeen toukokuun alussa.

Viime viikon maanantaina kolmannes eteläsuomalaisista makasi vuodepotilaana. Tällä viikolla Pohjois-Suomi alkaa olla samassa jamassa.

Viikon kestävä vuodelepo ja keskimäärin kymmenen päivän sairauspoissaolot ovat aiheuttaneet elintarvikeyrityksille valtavan pulan työvoimasta.

Tilanne heijastuu nopeasti maatiloille. Karjatiloilla rehu alkaa loppua ja maitotiloilla tilatankit täyttyä, kun kuljetusyritysten työntekijät sairastavat.

Tapaus on tällä kertaa kuviteltu, mutta se voisi hyvin olla totta. Miten Suomi silloin selviäisi?

Harjoituksessa opitaan varautumaan

Yhteiskunta on erittäin riippuvainen yksityisten yritysten toiminnoista.

”Pahasti pelkään, että monessa yrityksessä ei ymmärretä omaa roolia huoltovarmuuden näkökulmasta”, pohtii Maakuljetuspoolin valmiuspäällikkö **Lasse Otranen**.

Maakuljetuspooli on huoltovarmuusorganisaation alaisuudessa toimiva viranomaisten ja yksityisen sektorin yhteistyöelin. Elintarvikesektorilla vastaavia pooleja ovat muun muassa alkutuotantopooli, elintarviketeollisuuspooli sekä kauppa- ja jakelupooli.

Maakuljetuspooli ja elintarvikesektorin poolit kokoontuivat kaksipäiväiseen valmiusharjoitukseen Lahteen. Myös puolustusvoimat oli mukana harjoituksessa.

Yhden ongelmasta tulee yhteinen

Normaaliolojen huoltovarmuudesta käytetään nimitystä tuotannon jatkuvuuden hallinta, kertoo elintarviketeollisuuspoolin valmiuspäällikkö **Viljo Holopainen**.

Erotuksena sotien kaltaisista kriiseistä voimassa on normaaliolojen lainsäädäntö. Sitä noudattamalla yritysten pitää pystyä jatkamaan toimintaansa esimerkiksi pandemian iskiessä.

Harva yritys vastaa tuotantoketjustaan yksin. Yritykset muodostavat verkostoja, joissa yhden ongelmat heijastuvat nopeasti toisiin.

Otranen pitää tärkeänä, että yritykset tiedostavat poikkeustilanteiden mahdollisuuden.

Pelkät ajatukset, aikomukset ja puheet eivät riitä.

Yrityksillä pitää olla sovittuna vähintään tavat, joilla riskejä hallitaan. Hyvällä mallilla asiat ovat, jos yrityksessä on nimetty vastuuhenkilö ja toiminnan jatkuvuuden hallinnalle on asetettu tavoitteita.

Riskeihin ja häiriöihin varautumisen pitää Otrasen mukaan olla mukana liiketoiminnan suunnittelussa.

Rehut saataisiin toimitettua

Suomen rehun kuljetuksista vastaavan Movere Oy:n liikennepäällikkö **Juha Nikkilä** kertoo, että rehutoimitusten aikatauluista voidaan joustaa varsin vähän. Rehu luvataan tilaajalle kolmen päivän sisällä.

Moverella on 230 sopimusautoilijaa, joilla on noin 400 autoa.

”Kuljetukset pystytään hoitamaan, vaikka kolmannes kuljettajista olisi sairaana.”

Tilannetta voidaan helpottaa lastaamalla rehua tehtailta autoihin myös viikonloppuisin. Pienemmille tiloille voidaan toimittaa irtorehun sijaan säkkejä. Jos vastaanottavalla tilalla on laakasiiloja, voidaan rehu kipata niihin viljankuljetusautoista.

”Jos tilanne olisi erityisen kriittinen, tehtaan lähialueiden tiloille voitaisiin antaa poikkeuslupa noutaa rehu itse säkeissä. Hygieniavaatimusten takia irtorehun kuljetus ei olisi sallittua.”

Pienten karjojen maito jäisi hakematta

Rehukuljetuksia enemmän hankaluuksia aiheutuisi maidon keräilylle.

Myös Valion kuljetukset on ulkoistettu. Keräilystä huolehtii 90 yrittäjää, joilla on 97 autoa ja noin 450 kuljettajaa, kuljetuspäällikkö **Petteri Laine** kertoo.

Maitoautot kiertävät Suomea vuoden jokaisena päivänä. Kukin on liikenteessä 21 tuntia vuorokaudessa. Koska lehmät lypsetään kahdesti päivässä ja tilatankit on mitoitettu viidelle lypsylle, maitoautojen aikataulu voi joustaa korkeintaan 12 tuntia.

Laineen mukaan kriittisissä tilanteissa pienimpien tilojen maitoa ei haettaisi. Pienimpiin lukeutuu noin 15 prosenttia 7 900 valiolaisesta tilasta. Niissä tuotanto on alle 500 litraa päivässä.

Myös kaukana muusta reitistä sijaitsevat tilat jouduttaisiin jättämään väliin. ”Valiolla on keräilyautojen lisäksi kymmenkunta autoa tehtaiden välisessä siirtoajossa. Niitä voitaisiin käyttää keräilyssä.”

Kuljettajien sairastumisten lisäksi kuljetuksia hidastavat huoltohenkilökunnan poissaolot tai ongelmat polttoaineen saatavuudessa. Talvella tiet voivat jäädä auraamatta.

JUHANI REKU

Perustuslaki ei estä turkistarhauskieltoa

Kieltoaloite puutteellinen

Perustuslakivaliokunta on antanut lausunnon kansalaisaloitteesta turkistarhauksen kieltämiseksi. Valiokunnan mukaan kiellolle ei ole perustuslaillista estettä.

Aloitetta ei kuitenkaan voida hyväksyä sellaisenaan, koska siinä ei ole määritelty siirtymäaikaa ja toimia elinkeinonharjoittajien tukemiseksi.

Perjantaina annettu lausunto oli yksimielinen.

MT

can-am BRP
OUTLANDER T3 400
TRAKTORIMÖNKIJÄ
MÖKKITALKOOT KÄYNNISSÄ
HYÖTYYN JA VAPAA-AIKAAN
KUUMA KESÄTARJOUS Tarjousaika: 27.5. - 27.7.2013
OUTLANDER T3 400 7 990,- + toimituskulut, sis. alv sh. 9 100,-
KAUPAN PÄÄLLE:
Warn RT25 -vinssi arvo 548,-
B.E.S.T.-käyttöturva* arvo 269,-
Pohjapanssari arvo 159,-
ETUSI ARVO 2 086,-
*24 kk tehdastakuu ja 36 kk B.E.S.T.-käyttöturva tarjoaa yhteensä 5 vuotta huolettomia kilometrejä.
Can-Am-traktorimönkijöissä on edulliset käyttökustannukset.
Kysy lisää lähimmältä jälleenmyyjältäsi: www.can-am.fi
SKI-DOO® LYNX® SEA-DOO® EVINRUDE® ROTAX® CAN-AM® brp.com

TERVETULOA
tutustumaan turvetuotantoon ja sen vesienkäsittelyyn
Ilomantsin Puohtiinsuolle torstaina 13.6.2013 klo 10–14.
Opastus Hattuvaaran tieltä, Koitajoen sillalta.
Tarjolla makkaraa ja virvokkeita!
www.vapo.fi
VAPO

UUTISTAUSTA

Hämäriä hommia naapurissa

Erikoinen väärinkäytös on käynyt ilmi paperittomasta hallinnostaan aiheellisesti ylpeilevässä Virossa. Aluksi petos näytti niin vakavalta, että oli syytä pelätä, että yksi maan kiinnostavimmista poliittisista innovaatioista, tietokonepohjainen äänestys valtiollisissa vaaleissa, joutuu kyseenalaiseksi.

Tarkkasilmäinen tutkiva toimittaja oli kiinnittänyt huomiota siihen, että maata johtava Reformipuolue oli yhtäkkiä alkanut saada runsaasti uusia jäseniä 70–90-vuotiaiden vanhusten, pääasiassa naisten joukosta. Pian kävi ilmi, etteivät monet heistä tienneet olevansa puolueen jäseniä.

Kyse ei ollut valtiollisista vaaleista, joissa äänioikeus varmennetaan sirukortilla, vaan puolueen sisäisestä päätöksenteosta.

Puolueen keskustoimistoon oli lähetetty joukko nimiä ja sähköpostiosoitteita, ja pyydetty heille salasanoja puolueen nettiäänestyksiä varten. Kun ne oli saatu, joku maksoi heidän puolestaan noin kymmenen euron jäsenmaksun, minkä jälkeen he saivat äänioikeuden. Tosin he eivät sitä itse tienneet ja heidän ääntään käytti joku muu.

Ojuland sai lähteä

Ostettujen valeäänten tapauksia on toistaiseksi paljastunut nelisenkymmentä. Tärkeimmäksi epäillyksi osoittautui maan entinen ulkoministeri **Kristiina Ojuland**.

Euroopan parlamenttiin valittu Ojuland kiisti syytökset, mutta viime keskiviikkona hänet erotettiin puolueesta. Samalla päätettiin käydä läpi kaikki puolueen yli 55-vuotiaat jäsenet ja varmistaa, että he tietävät kuuluvansa puolueeseen.

Skandaali siis puhdisti ilmaa ja tervehdytti menettelytapoja. Samalla se painoi syrjään toisen Viron sisäisen elämän erikoisuuden. Monissa maissa, Suomessakin, keskustellaan aika ajoin presidentin valtaoikeuksien ohella myös presidenttiinstituution tarpeellisuudesta. Mutta missään toisessa maassa ei presidentin viran lakkauttamista ole vielä vaadittu sillä perusteella, että presidentin puolison hameet tulevat valtakunnan veronmaksajille ylivoimaisen kalliiksi!

Tällaista keskustelua Virossa käytiin parin viikon ajan ennen uuden skandaalin paljastumista. Keskustelua ei luonnollisesti käyty siksi, että **Evelin Ilveksellä** oikeasti olisi ollut liikaa tai liian kalliita mekkoja – sitä käytiin, koska asiaa koskevat jutut myivät hyvin: mitä räävittömämpi oli juttu, sitä paremmin se meni kaupaksi.

Viron medialla on ehkä syynsä olla tyytymätön presidentin puolisoon, mutta yhteiskunnallisen keskustelun käynnistäminen hameiden hinnan perusteella antaa maasta ulospäin kovin matalamielisen kuvan.

Vanha väite, uusi syyte

Työnsä moitteettomasti hoitanut presidentti ei ole ainoa virolainen vaikuttaja, joka viime aikoina on joutunut pahantahtoisen julkisen vainon kohteeksi. Samanlainen kohtalo on tullut myös EU:n komission virolaisen varapuheenjohtajan **Siim Kallasin** osaksi. Häntä koskevat vanhat väitteet kaivetaan esiin muutaman vuoden välein ja tarjoillaan yleisölle aina uusina paljastuksina.

Kyse on uuden itsenäisyyden alkuvuosista, jolloin Kallas toimi Viron keskuspankin pääjohtajana, ja jona aikana tapahtui useampia hämäriä rahansiirtoja. Kallasin epäiltiin hyötyneen niistä henkilökohtaisesti ja asiaa puitiin oikeudessa vuosikausia. Todisteita rikollisesta tai moitittavasta menettelystä ei löytynyt ja Kallas vapautettiin kaikista syytöksistä. Silti samoja väitteitä toistellaan yhä uudestaan – ehkä siksi, että Kallasin arvellaan tavoittelevan presidentin virkaa Ilveksen jälkeen.

Mitä taas tulee Viron median Suomea koskevaan kirjoitteluun, tai suomalaisen median Viroa koskevaan raportointiin, siitä ei ole muuta kuin myönteistä sanottavaa. Tämä käy ilmi Päivi Tirkkosen johtaman, Tallinnan yliopiston viiden naispuolisen maisteriopiskelijan selvityksestä. He ovat käyneet läpi naapurien toisiaan koskevan kirjoittelun syyskuun 2012 ja helmikuun 2013 väliseltä ajalta.

Tutkimus osoittaa, että kirjoituksia on vuosi vuodelta yhä enemmän ja että ylilyöntien määrä puoleen tai toiseen on lähes olematon.

JARMO MÄKELÄ on Yleisradion ulkomaantoimittaja.

BAYER Pistol®
Pistol® on ainutlaatuinen pitkävaikutteinen rikkakasvien torjunta-aine, joka vaikuttaa jopa 4 kuukauden ajan. Pistolilla on laajat hyväksynnät ja sitä voidaan käyttää rikkakasvien torjuntaan ei-syötävien puutarhakasvien ja puiden alustoilta, taimikoista sekä piha- ja paikoitusalueilta, ajoväyliltä, käytäviltä, tehdas- ja rautatiealueita ja muilta viljelemättömiltä alueilta.
☑ Pitkäaikainen vaikutus rikkakasveja vastaan
☑ Torjuu rikkakasvit ja estää uusien kasvun
☑ Yksi käsittely kasvukaudessa riittää
☑ Sateenkestävä
Bayer Environmental Science. Tiedustelut 020 785 8451
Varmista kasvinsuojeluaineen turvallinen käyttö. Lue aina pakkausmerkinnät ja tuotetiedot ennen käyttöä.